

Reizende expo #StolenMemory aan het MAS

Horloges, sieraden, familiefoto's, intieme kleinoden: het zijn de (vaak laatste) bezittingen van concentratiekampgevangenen die bij hun arrestatie door de nazi's werden afgenomen. Arolsen Archives, het International Center on Nazi Persecution, bewaart nog steeds zo'n 2500 van die 'persoonlijke effecten' en is op zoek naar nabestaanden van de oorspronkelijke eigenaars. Hun rondreizende expo #StolenMemory strijkt vanaf 4 mei neer aan het MAS. De opening van de expo is extra bijzonder omdat Arolsen Archives dan ook verloren gewaande stukken teruggeeft aan twee Antwerpse families.

De #StolenMemory-container vertelt de aangrijpende verhalen van tien gedeporteerde gevangenen, hun gestolen bezittingen, en de onafgebroken speurtocht naar hun families. Na een tour door verschillende Europese landen, heeft de expo nu een stop aan het MAS. De tour is een van de manieren waarop Arolsen Archives blijvend op zoek gaat naar de rechtmatige erfgenamen van die waardevolle persoonlijke stukken. Sinds de start van #StolenMemory zijn al meer dan 700 families van slachtoffers van nazivervolgung teruggevonden, waarvan 18 in België. Voor ons land blijven er nog een handvol 'cold cases' over in de collectie 'persoonlijke effecten'. Toch gaat de speurtocht onverminderd voort.

Ook in Antwerpen zijn er na heel wat onderzoek twee families teruggevonden van concentratiekampgevangenen van wie de persoonlijke bezittingen in de Arolsen Archives worden bewaard. Het gaat om het horloge van Gentenaar René Vandelsen, die overleed in het concentratiekamp Neuengamme. En het horloge van de Antwerpse verzetsstrijder René De Herdt, die gevangenschap in Breendonk en Neuengamme overleefde en uiteindelijk naar Antwerpen kon terugkeren. De waardevolle persoonlijke stukken worden tijdens de opening aan de familie overhandigd. Hun aangrijpende verhalen zijn in de bijlage terug te vinden.

Authentieke stukken in primeur

Deze reizende expo vullen het MAS en Arolsen Archives aan met kleine maar krachtige presentaties in primeur. In de laatste ruimte van het Kijkdepot op de tweede verdieping is een collectie originele gerespatieerde stukken van 10 Belgische concentratiekampgevangenen te bekijken, waaronder ook 4 ontheemde stukken die Arolsen Archives nog hoopt terug te geven aan Belgische families.

Het is de eerste keer dat zoveel objecten uit de collectie van Arolsen Archives in één ruimte te zien zijn – bijna alle Belgische ‘effecten’ zijn vertegenwoordigd, samen met de onthutsende verhalen van 18 Belgische slachtoffers van nazivervolging van wie het archief bezittingen heeft bewaard.

Ringen, een vulpen, een horloge, foto's,... Stuk voor stuk erg persoonlijk beladen objecten, die het pakkende verhaal vertellen van de mensen aan wie ze ooit toebehoorden. Voor sommigen waren het hun allerlaatste bezittingen voor ze stierven. De stukken maken het verhaal van #StolenMemory extra tastbaar. Arolsen Archives beheert 's wereld grootste archief over de nazivervolging, dat documentaire-informatie over 17,5 miljoen personen bevat en deel uitmaakt van UNESCO's Memory of the World. Een indrukwekkende namenlijst van meer dan 18.000 Antwerpenaren van wie Arolsen Archives documenten bewaart, toont hoe voelbaar WOII ook in deze stad is geweest.

De kleine maar beklijvende presentatie in het Kijkdepot en de reizende expo #StolenMemory zetten voor het MAS de toon voor het najaar. Op 8 september 2023 opent het museum een nieuwe permanente expo 'Stad in oorlog. Antwerpen 1940-1945.' Die toont de impact van WOII op de stad en haar inwoners.

De expo #StolenMemory en de presentatie in het Kijkdepot zijn beide gratis te bezichtigen van 5 mei tot 21 mei naast en in het MAS. Beide projecten kaderen in het programma van 'Antwerpen Herdenkt', een initiatief van stad Antwerpen dat het belang van onze democratische grondwaarden vrijheid en gelijkheid benadrukt door de herinnering aan WOII levendig te houden.

Bijlage_Verhalen_StolenMemoryBijlage_Verhalen_StolenMemory.docx

- 764 KB

Foto: Arolsen Archives

The logo for Arolsen Archives is centered on a white background with light gray vertical bars on either side. The text is arranged in three lines: 'A r o l s e n' in a large, blue, spaced-out font; 'A r c h i v e s' in a similar blue, spaced-out font; and 'International Center on Nazi Persecution' in a smaller, blue, spaced-out font below it.

A r o l s e n
A r c h i v e s
International Center
on Nazi Persecution